

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 20 JANUARY.

Een Men culpa.

Men herinnert zich nog dat de onrechtvaardige wet over de studie-beurzen den 25 november 1864 in het Senaat gestemd, slechts door eene meerderheid van twee stemmen doorkwam. Het waren de III. Michiels Loos en Joostens van Antwerpen die den 24^{den} « volgens huane conscientie » den voorstel dier wet verwerpende, des anderendaags de zelve hielpen stemmen « om zich niet te scheiden van hunne party » gelyk zy het zeiden.

Het schynt nu, het *Journal de Bruxelles* blijft er zelfs borg voor, dat de conscientie by die twee heeren wederom boven gekomen is.

Dezer dagen hebben zy Mgr Laforet, den rector van de katholyke Universiteit, ten hunnend ontboden en hem beloofd uit eigen tesch het nadeel te vergoeden welke die party wet aen zyn gesticht veroorzaekt heeft. Dit feit moet noodzakelyk indruk doen op de gemoederen der eerlyke lieden, en zal, wy hopen het, onder de volksvertegenwoordigers der beide Kamers nog menigen niea culpa doen ontstaan.

Wy lezen desaengaende in een brusselsch blad : *La Belgique* :

« Terwyl men zich te Brussel en te Leuven ten spoedigste wapent om den akt der verbeuring der studiewet te volbrengen, zendt men ons uit Antwerpen inlichtingen over, wier eeltheit wy verzekeren, inlichtingen die betoonen dat wy nog mogen rekenen op den terugkeer der edelmoedige gedachten by dezen zelf wier flauwthertheid, op den beslissenden oogenblik, eenen harden slag aen het goede recht toegebracht hebben.

» De rektor der katholyke Universiteit van Leuven werd onlangs uitgenoodigd zich naer Antwerpen te begeven om er deel te nemen aen eene conferencie die hoogst belangryk was voor het gesticht aen zyne zorgen toevertrouwd.

» In de statie te Antwerpen, vond Mgr Laforet een rytuig dat hem op de plaats bragt waer hy verwacht was, en bevond zich in de tegenwoordigheid der twee senateurs wier stemming, den eenen dag ontkennend, bevestigend vier-en-twintig uren nadien, de verwerping van het wetsontwerp op de studie-beurzen in aenveering veranderd had en bygevolg in Staetswet.

» Die beide achtbare mannen, na aen Mgr Laforet het spyt betuyd te hebben dat zy gevoelden, de gevolgen der stemming aenschouwende die zy uitgaven als senateurs, verzochten hem hun het beoep der schade te doen kennen die de Universiteit van Leuven gaet lyden door de invoegstelling der wet wier aenveering zy begunstigd hebben. Zy hebben verklaerd dat hun besluit genomen was en dat zy by middel hunner personeele fortuin,

de schade zouden herstellen die zy tegen hunnen wil de katholyke universiteit aengedaen hebben.

« Wy verhaesten ons die zoo achtbare daed voor MM. Michiels Loos en Joostens kenbaer te maken; en met het te doen, drukken wy eene hoop en eenen wensch uit, het is dat tot den troon opklimmende, die wonderbare daed de maat geve van 't gene zekere maetregels aen het land opgelegd, weerdig zyn, na de Kamers opgelegd te zyn door eene buitensporige politiek. »

Pachter Nol zendt ons het vervolg van zyne avonturen op zyne reis naer Brussel en be looft ons eene nieuwe correspondentie voor toekomende week :

Mynheer de Postryder,

Op eenen vloek waren wy te Luik. Maer ik moet u eerst zeggen dat Mossieu de Secretaris my onderwege stillekens in de ooren fluissterde : Nol, gy moogt my nu niet meer aenspreken; het zou misstaan dat ik nog dits sprak, ik kan niets meer als fransch gelyk die andere heeren. — Loop naer den... kael school! mompelde ik; en wy veranderen van lavapeur. Ik raapte myne spullen byeen en kroop in eenen anderen fourgon. Een gansche bende jonge ventjes kwamen wy al zingende en fluitende van achterna. Allen gekleed met haere jassen en de fynste wollen broeken, droegen zy op hunne krollekens het schoonste kleksken dat ik van myn leven gezien heb. Ik dacht by my zelven, aha! dat zyn jonge commiesen die naer Brussel geroepen zyn door Freer; nu zullen die yzere fabrieken van Luik eens goed kunnen foetelen!

Ik vroeg dan aen eenen dutsen heer die neffens my zat : Wat zyn dat voor jonge heeren?

— Ziet gy het niet aen hun klekske? antwoordde hy my; dat zyn studenten van de Versiteit.

— Potdorie! Waerom hebben zy die twee letters E. M. in gebroken druk op dat klekske staen?

— Zy zeggen, antwoordde hy al lachende, dat deze letters betekenen : Etud-Jan in de Med-de-zyuen; maer ik geloof eerder dat het is : *Ezels-Muts!*

— O! dan hebben zy het zeker labendig bezaeit, hernaem ik, want in mynen jongen tyd als ik by den ouden Pee naer school ging, kregen wy dikwyls pootsop, ezelsbank en andere reprimenten; maer de grootste straf die hy bewaerde was eene oude muts welke hy de kinderen aentrok om hunne ezelsoren te bedekken, gelyk hy zeide, en dat noemden wy ook de ezels-muts. Wat hebben die kadé-kens dan uitgezet? Terwylen die studenten toch geen duts verstaan, antwoordde hy, zal ik het u onderwege eens vertellen. En toen begon die heer my zaken op te halen van de schoolkinderen der Versiteit, dat ik nog sidder en beef alleen met er aen te denken. Ik zal

Hanssens spotterny steeg noch hooger, en overluid lachende, zegde hy schertsend :

— Gy de heer dominé! ik geloof er niets van. De geboehelde verstoord, hernaem :

— Zoo, gy geloof er niets van? ik zal by uwe overheden gaen, die zullen mogelyk uw geloof doen veranderen.

— Stoor u niet, Mynheer, hernaem Hans in schyn verlegen. Heb een weinig geduld en indien gy waerlyk de heer dominé zyt, zult gy my ten minste toelaten u eene vraag te doen, om my te overtuigen, of gy waerheid spreekt.

— Eh wel! laet hooren onbeschofte kerel!

— Zegt my heer dominé, wat komt er achter Mathias elfde kapittel elfde vers?

— Geloof ge my kerel, dat ik een zoo kundigen bybelman ben om u dat van buiten te antwoorden.

Hans greep den geboehelde by den arm, drukte het afbeeldsel zyners laers tegen eene onnoemelyke plaats, onder den uitroep :

— Als gy dat niet weet, maekt spoedig regts omkeer, heer dominé, leelyke buit!

De in zyne wandeling te leur gestelde bybelman zweer zich voorbeeldig te zullen wreken; hy ging tot den heer kapitein plaatsbevelhebber, en herbeelde hem zyne ontmoeting met Hans, ja vroegde hy er zelf nog wat by; doch sprak van de ondervraging niet hem door Hans gedaen.

ze u eens zeggen, Mynheer de Postryder, en zoo die achterklap waer is, dan zyt gy in conscientie verpligt cito, cito, eenen brief te schryven aen hunne ouders.

Die studenten, zride hy, zyn te Luik geplaiet om doctoer of advokaet te leeren. Maer eer zy zoo ver zyn moeten zy al veel letters eten en van hunne schoolmeesters goede noten krygen dat zy hunne les goed kunnen. Dat kost zeker al moeite, niet waer? En, gelyk gy ziet, het zyn al kinders van 17 of 18 jaren die liever op de lappen gaen dan naer de school. — Dat is natuerlyk! antwoordde ik. Nogtans dat kan niet samen staen, hernaem hy, altyd zuipen, rolleeren en niet leeren, hoe zouden daer advokaten of doctours kunnen van komen! Dat wisten die jonge snaken ook wel; want als zy op het laetste van het jaer hunne les moesten opzeggen, dan stonden zy daer met den mond vol tanden en zy kregen eene ezels-muts aen. Wat deden nu die kapoenen? Zy spanden samen en schreven eenen langen brief aen de studenten van Parys, van Brussel en van America, dat deze eens zouden afkomen om raad te houden over hunne schoolmeesters.

Zy kwamen af en toen gingen zy kogelregt naer den burgemeester; neen eerst naer den minister Peerebooms en toen naer den burgemeester van Luik, om permissie te vragen van uit de school te blyven en met malkanderen te raisonneeren. De minister antwoordde : alhoewel gy al vyf maenden op het jaer en alle donderdagen 's achternoms oorlof hebt, geef ik u nog zes dagen er by om kennis te maken. — O die ezel, riep ik uit. Niet waer? Maer de oude burgemeester van Luik sprak al schooner; ja, jonge heeren, zeide hy, zegt maer groote waerheden aen uwe meesters; het zyn lomperikken die niets van dezen tyd kennen, en u in de duisternissen laten steken. Gy zyt de nieuwe lanteerens waer het nieuwe licht moet in ontstoken worden dat de wereld moet verlichten!

— Was dat op de peter-olie gemeend? onderbrak ik.

— O! neen, hy wilde zeggen dat die jonge kinderen meer verstand hadden dan hunne oude meesters.

— Die burgemeester moet stapel zot zyn? Nu begonnen die vleugels hunne rol eens voor goed te spelen. Zy gingen samen in eene groote kamer en zeiden onder elkanderen : onze meesters krygen wy toch niet van kant, en advokaet of doctoer kunnen wy nooit worden; wy moeten dus eenen anderen middel uit spekulieren om aen het brood te komen. Ik weet het gemarkt, zei een fransch studentje : wy zullen op straat roepen : Weg met de ryken! Waerom moeten zy zooveel hebben en wy niets! Zy zullen met ons deelen! Zyn zy niet allen gelyk voor God?

— Laet er God uit, riep een Brusselaer, anders kunnen wy niet voorwaerts. Wy moeten God afzetten, en dan zullen wy gemakkelyk deelen.

— Dat is de waerheid, schreeuwde toen

De kapitein, een echt Nederlander, met een grapgedien, glimachte toen de dominé ver trokken was en dacht dat de schildwacht niemand anders kon zyn dan Hans Visscher.

Zooaest Hans was afgelost werd hy by den kapitein ontboden. De bevelhebber ontving hem in schyn met granschap en vroeg :

— Hans, is het zoo dat gy de bevelen uwer oversten verstaet; de heer dominé is van het bevel uitgezond, dat weet gy wel!

— Waerachtig ik heb den dominé niet gezien, waerde Hans te zeggen.

— Zoo gy hebt hem niet gezien, en hy heeft eene klacht ingediend, voor uwe onbeschofte handelwys, was des kapiteins antwoord.

— Maer, heer kapitein, was die geboehelde dan de dominé.

— Hans, gy vraegt naer een bekende weg, hernaem de kapitein lachend.

— Waerachtig, kapitein, ik ken hem niet en om my te overtuigen, dat hy waerheid sprak, ondervroeg ik hem en hy kon my niet antwoorden, daarom dacht ik dat hy een bedrieger was.

— Zoo Hans, lachte de kapitein, wat hebt gy hem gevraagd?

Hier herhaelde Hans zyne vraag.

— Maer Hans, weet gy dat zelf wel, myn jongen? Hans door de minzame woorden des kapiteins gerust gesteld, sprak :

een heerke van Luik of America; eerst God weg, dan de pastoors en de paters de Maes in, dan de ryken den kop ingeslagen en dan, *vat ons!* zullen wy lustig rolleeren!! En zoo spraken die mannen gedurende zes dagen!

— God van den hemel! riep ik verschrikt uit, en zyn die kinderen niet gestraft geworden? — Of zy gestraft zyn! de onze zitten voor lang op de ezels-bank en Napoleon heeft zyne franschmanneken pootsop gegeven op hunne bloote billen.

— Allebonheur! Ik kan u niet zeggen hoe boos ik op die melkbaerden wierd, en, had ik fransch gekonnen ik zou hun regt uit gezeid hebben : fooi! deugentien, zyt gy niet beschaemd van zoo tegen de religie te spreken en het geld van uwe arme ouders te verkwisten! Gaet maer niet naer Brussel want als onze brave Koning u ziet, zal hy den booi achter u zetten en u doen naar Vilvorde brengen. Gelukkiglyk liepen die kerels te Waremmen van ons weg en ik was zeer kontent da.

PACHTER NOL.

Men schryft uit Brussel :

Het voorstel van M. Orts, dat voor doel heeft het getal der senateurs en representanten in eenige groote steden te vermeerdere, dat voorstel waeraen het ministerie, in 1864, zich waanopig, als de drenkeling aen de reddingsplank vastklampte, komt nu wyer voor den dag, omdat men, zoo niet overtuigd, dan toch ernstig bevreemd is, dat de uitslag der aenstaende kiezing voor het doktrinaire ministerie nadeelig zyn zal. Wordt dit voorstel door de Kamer aengenomen, dan kan het ministerie dien uitslag geruster te gemoet zien. Immers, van de zes vertegenwoordigers, welke krachtens dit voorstel zouden benoemd worden, zyn er vier te kiezen in arrondissementen, welke kiezers met lyf en ziel aen het ministerie verkocht zyn?

Wat den Senaat betreft, daer heeft M. Orts nog beter voor het ministerie gezorgd. Er zyn volgens hem slechts twee senateurs meer te kiezen en just beide in arrondissementen, welke sedert jaren om hunne verkleefdheid aen het ministerie geboekt staen : te weten Bergen en Brussel.

Toen M. Orts, in 1864, zyn voorstel neerlegde, gaf hy eenen senateur aen Leuven, maer men zal hem doen verstaan hebben, dat de toestand diensvolgens hetzelfde blyven zou; ook heeft hy nu den senateur van Leuven aen Brussel gegeven, alsoo zal de meerderheid, welke in den Senaat maer zeer wankelbaar is, door twee doktrinaire jaknikkers verzekerd worden.

Een der gevolgen des voorstels, welke men volgens my niet onbedacht mag laten voorby gaen, is het overwicht dat de brusselsche deputatie allengskens in de Kamer bekomen zal. Brussel zal meer vertegenwoordigers naer de Kamer zenden dan de twee andere belangrykste arrondissementen des lands — Antwerpen en Gent — te zamen.

Het behoort dat men er van nu aen ryvelyk over na denke. In tegenwoordigheid der steeds aengroeiende bevolking van Brussel en indien het huidige stelsel in voege blyft, zal de brusselsche deputatie binnen weinige juren in de

— Zeker, heer kapitein, achter Mathias elfde kapittel, elfde vers, komt Mathias twaelfde kapittel, twaelfde vers.

De kapitein glimachte en vroeg :

— Van welk geloof zyt gy Hans?

— Myn geloof is het elfde als dat der waerdin uit de herberg : *de Admiraal de Ruiter*, heer kapitein.

De kapitein bezag Hans ernstig, maer dacht op dit oogenblik eene nieuwe grap, en zegde :

— Hans, ik vergeef uwen misslag, jegens den heer dominé begaen, en daerom wensch ik dat gy waerheid spreket.

— Het is de zuivere waerheid, heer kapitein, de voorledene week dronk ik om een gulden generer by haer, zonder betalen en vandaag ging ze my voorby en riep :

— Hans ik geloof gy gaet my nooit betalen, en ik ben van hetzelfde geloof.

De kapitein gaf Hans een gulden, terwyl hy lachte :

— Neem Hans, ga en betaal de waerdin

Hans aenvaerde den gulden, bezag hem en zegde :

— Ik zal dien op uwe gezondheid verzuipen, heer kapitein, voor een gulden zult gy my niet dwingen van geloof te veranderen.

Onder deze woorden verliet hy den lachenden kapitein, om zich op generer te vergasten.

J. V. W.

HET VERMAEK DER BEZETTING.

Ten jare 1831, tydens de belgische omwenteling, kriede het stedenken Neuzen van krygsvolk; een hoog bevel der overheid verhoed aen de soldaten en inwooners, de wandeling langs de buitste vesting der sterkte; ieder soldaat op dien post op schildwacht, ontving het streng bevel niemand doorgang te verleenen, uitgenomen den heer dominé; aen dezen alleen was het vergund zyne wandelingen langs daer te doen.

Hans Visscher, een jonge knappe soldaet, door de gansche bezetting als spottet bekend, werd op een schoonen namiddag, als schildwacht op de buitste wal geplaiet.

De heer dominé een weinig trotsch omdat hy alleen langs daer wandelen moeg, liet niet een dag voorbygaen by gunstig weder... Reeds was Hans eenigen tyd op zynen post, toen een geboehelde persoon meende voorby te gaen.

Met de glimlach der spotterny op de lippen zegde Hans :

— Goede vriend, het is aen eenieder streng verboden hier voorby te gaen, heb dus de goedheid weder te keeren.

— Maer myn dapp're man, ik ben de heer dominé, zegde de geboehelde.